

Informasjonsmøte 12 august 2020

Tidsakse

- 2007: Representantskapet vedtek å søkje om meir areal til VØR.
- 2015: Intensjonsavtale Ørsta Kommune - VØR om areal på Melsgjerdet.
- 2015: Rep.skap ber om vurdering av biogass anlegg.
- 2016: Rambøll rapporten. Biogass vil vere lønsam
- 2017: Løyve til omlastingsanlegg
- 2020: Søknad om Løyve til biogassanlegg . FM la ut på høyring 29 juni 2020
- 2020: Oktober/ november. Start bygging omlastingsstasjon Melsgjerdet
- 2020/21: Løyve til å etablere biogassanlegg ?
- 2021/22: Ekstern kvalitetsikring ? Vedtak om bygging av Biogass anlegg ?
- 2023: Eventuell prøvedrift av biogassanlegg. Ordinær drift etter 12 månader.

Klima, miljø og avfall har internasjonalt fokus.
FN har heile 6 bærekraftmål som går mot avfallsområdet.

Vi tar med tre av dei i denne presentasjonen:

Nr. 6: Innen 2030 ...redusere forureining, avskaffe avfallsdumping... og i vesentleg grad auke gjenvinning og ombruk.

Nr. 7: Tilby bærekraftige energitenester (fornybar i motsetnad til fossil)

Nr. 13: Stoppe klimaendringar på lokalt nivå.

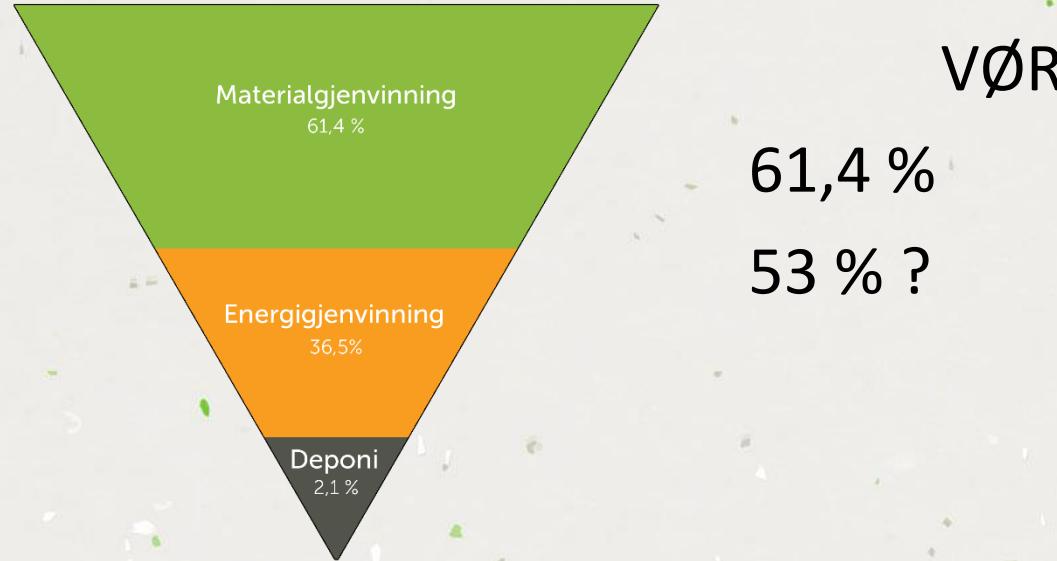
Roller: FN og EU er premissleverandørar til norsk politikk. Men det er Storting og regjering som vedtek norsk avfallspolitikk

- Og gjeldande vedteken politikk har stor oppslutning i Stortinget. Usemja mellom posisjon og opposisjon går på farta i omstillingane.
- Fylkesmannen (statens representant i Møre og Romsdal), følgjer opp vedteken nasjonal politikk og gir pålegg til m.a. VØR, slik at politikken vert gjennomført.
- Administrasjonen i VØR har plikt til å følge opp, informere og orientere eigarar, representantskap og styre om krav og tiltak som må settast i verk.

Stortinget sitt krav om materialgjenvinning

- Krav til Noreg:
 - 2020 50 %
 - 2025 55 %
 - 2030 60 %
 - 2035 65 %
- MD: Nye kvalitetskrav for måling av materialgjenvinning frå 2025. (Ut frå gjenvinningsbedrift)
- MD foreslår vidare krav om at det blir innført eiga innsamlingsordning for tekstiler innen 2025. Pluss at 30 % av trevirke og hardplast skal gå til materialgjenvinning. Vil innføre betaling etter kva ein leverer frå -25.
- MD krev at meir farleg avfall vert samla inn frå hushaldningane.

Regjeringa sin melding «Klimakur 2030»: Mål som vil påverke oss

- Mål om halvert matsvinn.
- Krav om utsortering av tekstilar hos husstandane
- Meir utsortering av plastavfall
- Biogass: Vesentleg auke av produksjonen
- Transport: Betre logistikk (kortreist) effektivisering av transport. Nullutsleppsteknologi som drivstoff. Elektrisk for småbiler og biogass / hydrogen for tyngre kjøretøy.

Regjeringa varsler nye virkemidler som skal auke bruk og produksjon av biogass

- Auka avgifter på fossil energi og reduserte bompengesatser
- Auka støttesats til kjøp av biogasskøyretøy
- Støtte ved tilskot eller skattekompenasjon til brukarar av biogass
- Omsetningskrav av biogass
- Auke vektingen av klima/miljø og av biogass i offentlege kjøp
- Auka støtte til bygging av infrastruktur
- Meir utbredd bruk av system for å dokumentere klimanytte av norsk biogass
- Krav i løyve etter forurensningslova om energiutnytting for enkelte typar organisk avfall
- Krav til utsortering av matavfall også frå næringsliv
- Avgift på innhaldet av fosfor og nitrogen i mineralgjødsel for å fremje biorest
- Krav om innblanding av sekundært fosfor i mineralgjødsel

**BIOGASS ER EIN VIKIG DEL AV SVARET FOR Å
VERTE KLIMANØYTRALE !**

- VØR var med i ei samanlikning mellom avfallsselskapa i Noreg i 2018 og no i 2020. RBM (Renovasjonsbenschmarking) 2020. 40 % av innbyggjarane i landet var omfatta av undersøkinga.
 - Samanlikninga går på målbare prestasjonar slik som økonomi, miljø, arbeidsmiljø saman med ei brukarundersøking.
 - Brukarundersøkinga vart gjennomført i april i år.
-
- (All datainnsamling er gjennomført pr. telefon. 10100 spurde fordelt i heile landet. Statistisk feilmargin for utvalget i sin heilskap er på +/- 1 prosent. Ved nedbrytning pr. renovasjonsselskap/kommune er statistisk feilmargin på +/- 7,1 prosent (N=200)

Konklusjon frå Norfakta

- VØR oppnår i denne målinga ein tilfredsheit på 78 poeng i 2020 mot 76 poeng i 2018. I oversikta til Norfakta er 75 poeng «fornøgd/bra» og 80 poeng er «Svært fornøgd»
- Mest fornøgd er kundane med gjenvinningsstasjonen som får 83 poeng.

Norfakta: «Kundene er middels tilfredse med sluttbehandlingen av avfallet (65 poeng)»

- Om lag 3 av 10 kunder oppgir at dei har kjennskap til kva som skjer med avfallet etter at det er samla inn
- «Andre årsaker til at ein eventuelt er misfornøyd; *for lite gjenvinning og gjenbruk, lite miljøvennleg, køyrer avfallet til Sverige, plast i matavfallet og vi sorterer men avfallet blir blanda etterpå.*»

Vår tolking av svaret:

Brukarane våre vil ha meir gjenvinning , meir sortering og meir kortreist bruk av avfallet.

Andre stilte spørsmål i undersøkinga

- På spørsmål om korleis VØR best kan legge til rette for at meir farlig avfall blir samla inn, så er *eiga henteordning* og *innsamlingsaksjoner* mest nemnt
- Om lag 7 av 10 er interessert i eiga innsamlingsordning for tekstil.
- Om lag 7 av 10 kunder er interessert i ein eigen beholder for plastemballasje.
- For at folk skal kjeldesortere meir avfall heime blir *meir informasjon om kva som skjer med avfallet, nemt som ein viktig inspirasjon.*

Gebyr

Statistisk Sentralbyrå :

Landsgjennomsnittet for eit standardgebyr er kr 3.002,- i 2020 (eks mva.)

- SSB syner slikt standardgebyr i 2020 til kommunane rundt oss eks .mva.
- Stranda kr 3976,00
- Stryn/Stadt kr 3199,00
- Hareid/Ulstein kr 3432,00
- Sula kr 2998,00
- Volda/Ørsta kr 2795,20

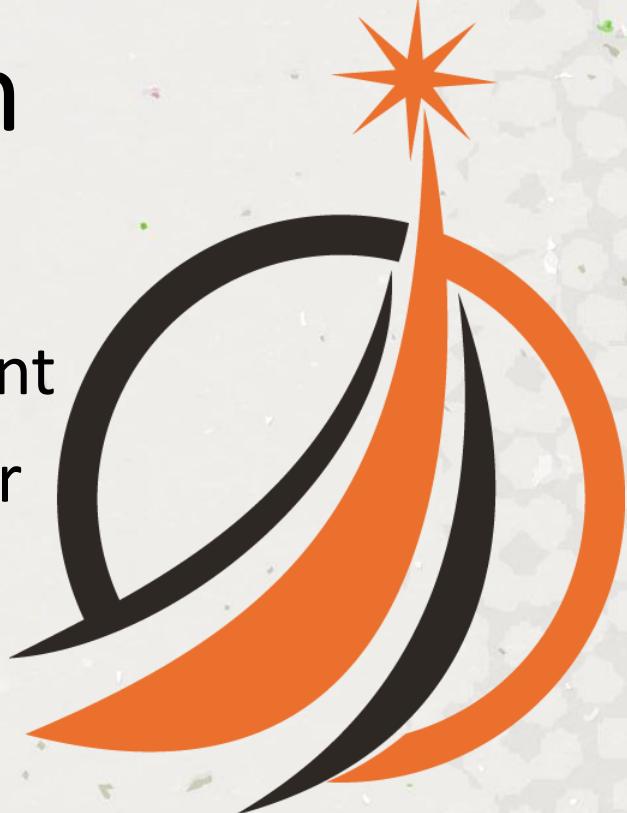
Forslag til standardgebyr i VØR for 2021 er kr 2895,20.

Av dette er kr 60,- inndekning av for lågt gebyr i 2019.

Langtidsplanen for VØR 2022-24 som følgje av investeringar

- Det er VØR sin målsetting, at investeringane som er nemnt i langtidsbudsjettet, ikkje skal føre til auke i gebyra utover landsgjennomsnittet.

Biogassanlegg ?

Kva er dei økonomiske vurderingane ?

- Rambøll rapporten 2017 pluss to eigne kalkyler hos oss syner lønsemeld ved å investere i biogassanlegg. Investeringsoverslaget er 200 mill nok.
- Så langt, er det lagt inn samme kostnad for VØR som vi betalar i dag ved levering av matavfall til biogassproduksjon.

Kva skjer i Hovdebygda når Melsgjerdet opnar?

Status Melsgjerdet

- Aurstad Tunell AS er innstilt av styret som utbyggar av omlasteanlegget. Skal vere ferdig hausten 2021.

Sett ovanfrå

Norconsult

VØR

Løyvesøknad

Søknaden er laga i det formatet Fylkesmannen vil ha det.

1. Løyvesøkjar: Volda og Ørsta Reinhaldsverk IKS
2. Lokalisering. GnrBnr. 44 /25
3. Produksjonstilhøve
4. Utslepp til vatn.
5. Utslepp til luft
6. Restprodukt og Avfall
7. Støy
8. Forebyggande tiltak og beredskap
9. Internkontroll og utsleppskontroll.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Søknad om løyve til utslepp

1. Løyvesøkjar er VØR

- Men Løyvet er utarbeida i samarbeid mellom:
 - Ålesundsregionen Interkommunale Miljøselskap (Årim)
 - Romsdalhalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap (RIR)
 - Søre Sunnmøre Reinhaldsverk (SSR)
- Det faglege samarbeidet, har vore ein føresetnad for å kome så langt.
- Samarbeidsmodellen er den samme som når biogassanlegget for heile Trøndelag og deler av Norland, vart sett i drift i 2008 i Verdal Kommune. Fekk namnet Ecopro AS.

Kva produserar eit biogassanlegg med matavfall som råstoff?

1. Biogass er det viktigaste produktet og vert produsert i lukka tankar. Netto 6-7 % av brutto innhald vert gass.
Biogass blir komprimert og brukt som erstatning for diesel i bilar.
2. Biorest også kalla biogjødsel som er ein organisk luktsvak gjødsel som kan erstatte mineralgjødsel. Biosten blir det mest av i biogassanlegget. Vel 90 %.

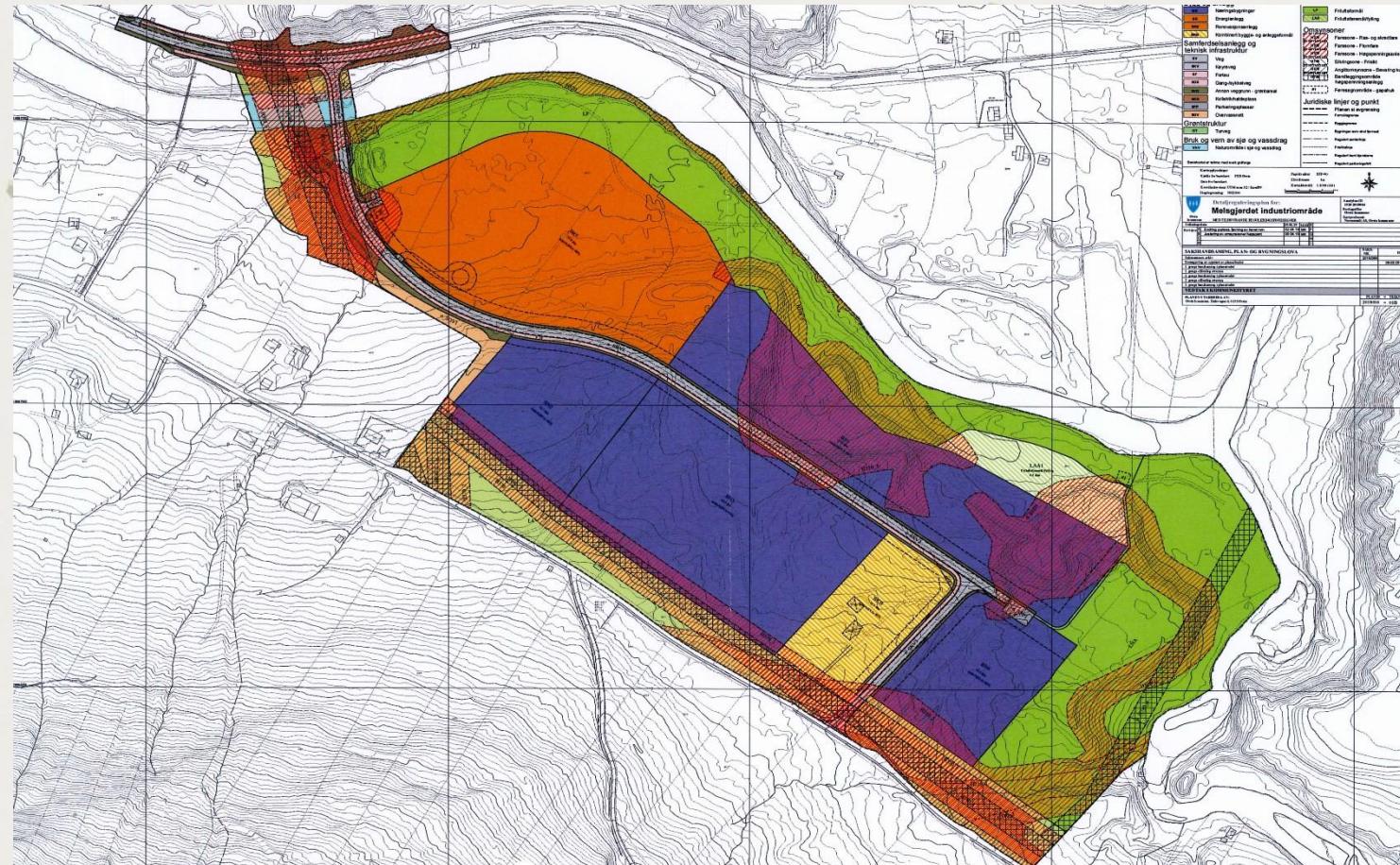
2. Lokalisering

- Biogass anlegg må lokaliserast i landbruksområde. Bioresten som det er mest av, må tilbake til landbruket eller i andre typar jordprodukt i flytande eller fast form. Mengdene krev godt med landbruksområder rundt anlegga.
- I Møre og Romsdal peikar Volda/ Ørsta seg ut som ei god miljømessig og geografisk lokalisering. Alternativet er Fræna, der det no er planar for eit biogassanlegg som baserar seg på fiskeavfall frå oppdrettsnæringa.

2. Lokalisering:

Detaljreguleringsplan godkjent av Fylkesmannen 21. februar 2020. Formål BRE: Bygg og anlegg til avfallsanlegg og biogassanlegg med tilhøyrande funksjonar.

3. Produksjonstilhøve

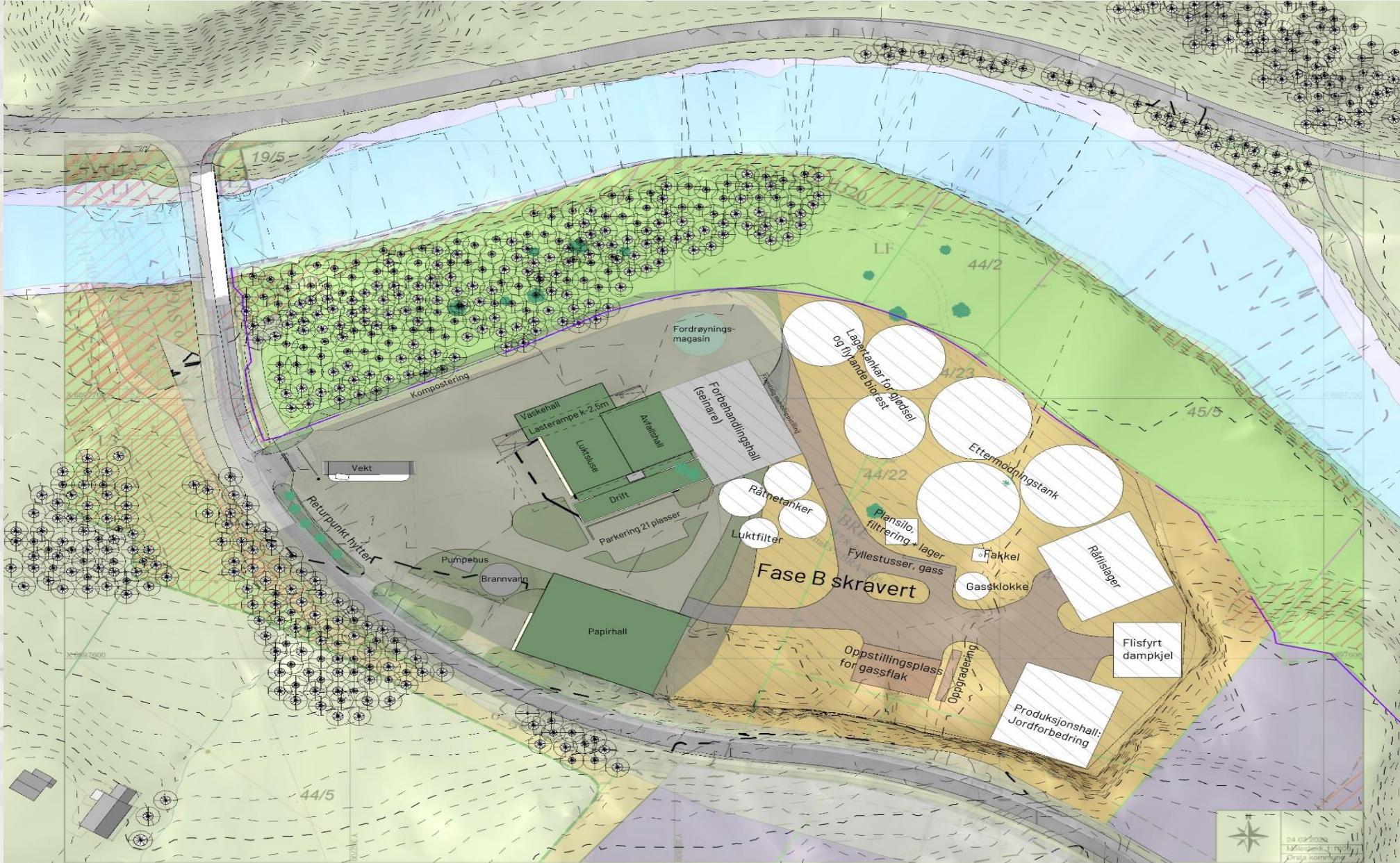
- Biogassproduksjon er søkt om 4 MNm³.
- Biorest i retur til bøndene er søkt om 20.000 tonn flytande.
- Tørka biorest er søkt om intil 10.000 tonn.

- Til energi / oppvarming/ forbrenning av luft frå prosessavgassar, skal det etablerast ein flisfyrt dampkjel på 1 MW.
- Til energi leverar biobrenselanlegget intil 5 GWh energi pr år. Vidare går det med 3 GWh elektrisitet til drift av pumper, lys med meir.

Foto frå Sunnmørsposten, Knut Arne Aarset

3. Produksjonsprosessen

4. Utslepp til vatn

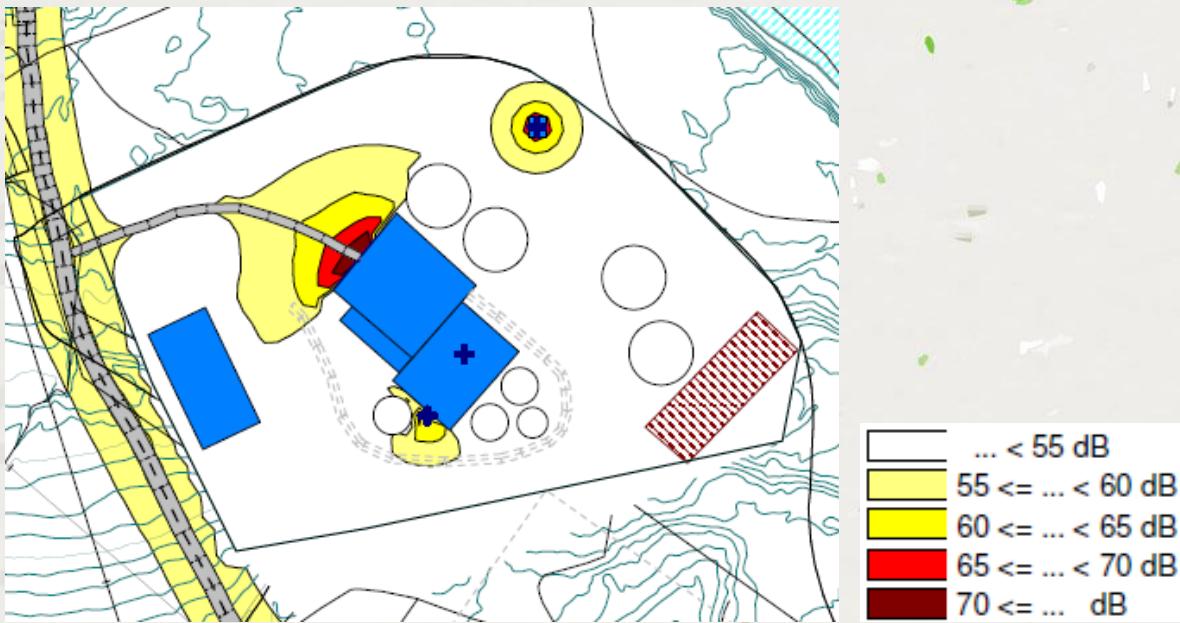
- Krav i Løyve for omlastingsanlegget og dermed og biogass anlegget:
- Alt regn og smeltevatn frå asfaltert område skal leiaст via oljeavskiljar til basseng, og vidare til kommunalt avlaup. VØR har løyve med Ørsta Kommune til å sleppe 5 liter/sek på kommunalt anlegg. Bassenget er etablert for å ta nedbørstoppar når det kjem meir enn 5 liter/sek.
- Sanitærvatn går til kommunalt avlaup.
- Evnt overskot av vatn frå biogassproduksjonen, går igjennom ein reisningsprosess som fjernar nitrogen og gir eit reint vatn utan næringsstoff
- Regn frå takvatn kan leiaст til elv.
- Avfallsanlegg har krav på seg til oppsamling av evnt. brannvatn ved brann, som skal samlast i eigne tankar og transporterast bort i ettertid til anlegg som har lov å ta imot slikt. Skal ikkje leiaст til elv eller til kommunalt avlaup.

5. Utslepp til grunn

- Utslepp til grunn skal ikkje skje. Bruksareala skal ha fast dekke i form av asfalt. Overflatevatn frå asfaltered område går til basseng og kommunalt avlaup.
- Asfaltered område skal ha naturleg fall bort frå grøntareala.

7. Støy - opningstider

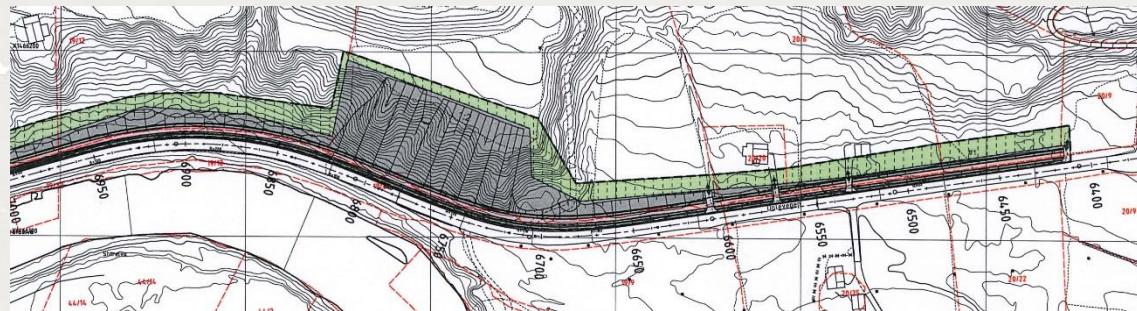
- Anlegget ope frå 07.00 – 19.00 fem dagar pr. veke
- Avtrekk ventilasjon open 24 timar pr dag – 7 dagar pr veke.

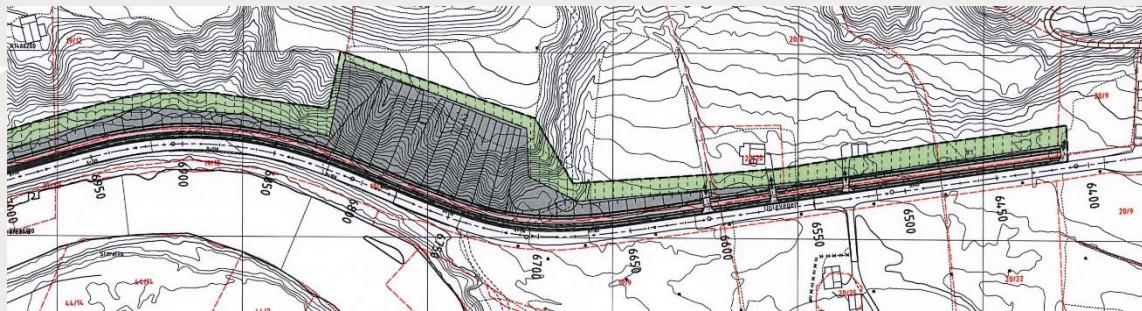
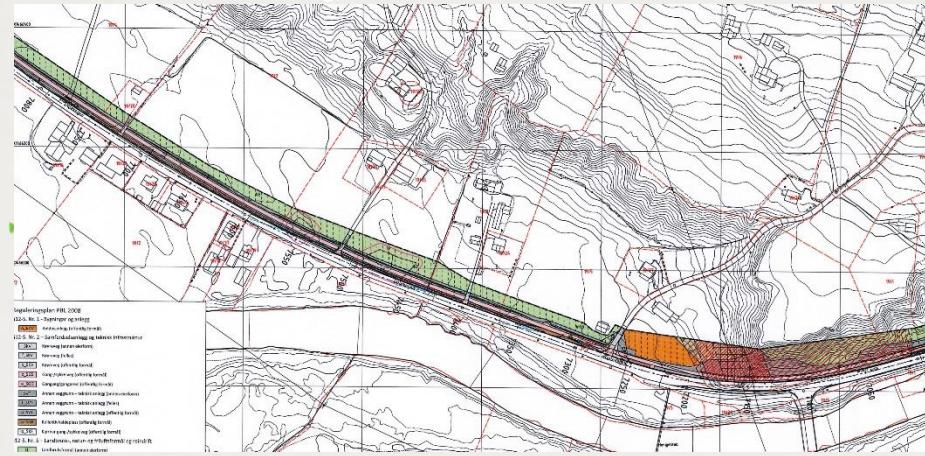
7. Støy – transport. Gjennomsnittleg dagleg transport pr år i Dalevegen er 3.100 i juli 2020.

TRANSPORT INN TIL ANLEGGET / dag	Bilar/år Fase A + B	Bilar/år, Fase B
Råstoff til biogassanlegg, fase B	7	7
Transport for VØR sin drift, fase A (løvvet)	5	
<i>Samla transport INN per arb.dag (250 dagar)</i>	12	
TRANSPORT UT FRÅ ANLEGGET /dag		
Produkt frå biogassanlegg, fase B	6	6
Transport for VØR sin drift, fase A (løvvet)	1	
<i>Samla transport UT per arb.dag (250 dagar)</i>	7	
TOTAL TRANSPORT INN OG UT FRÅ ANLEGGET / dag	19	13

Gang -sykkelveg langs riksveg 655 er under regulering

Gang -sykkelveg langs riksveg 655 er under regulering

Lukt: Norconsult - modellering av luktspreiing

5. Utslepp til luft – kva tiltak har vi sett i verk ?

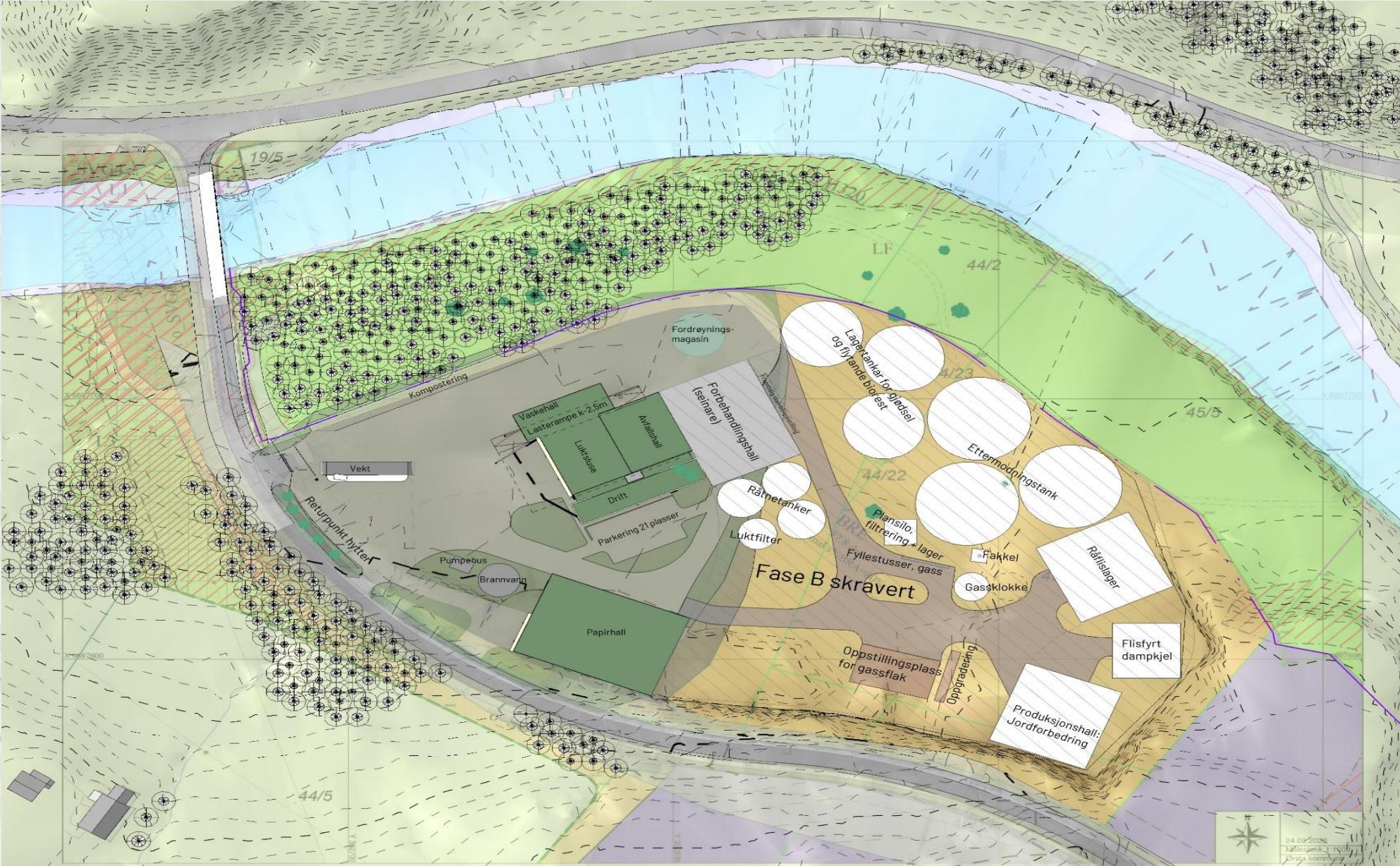
- VØR har gått for å bygge tipphall /forbehandlingshall med luktsluse i forkant, knytt til vifter som reinsar infisert luft.
- Sluser fungerar i høve lukt og er utprøvd hos fleire.
- Romerike Biogass anlegg (RBA frå 2012) og Ecopro i Verdal (frå 2008), Biogassanlegget til IVAR, har hatt gode røynsler med dette.
- Greve i Tønsberg har etablert sluse i seinare tid etter å starta anlegget utan.

5. Utslepp til luft – 2

- Korleis er andre deler av produksjonen sikra mot lukt utslepp:
- Prosess og lagertankar er tette og skal ikkje gi frå seg lukt eller sleppe ut gass. Uttak av gass på toppen er kopla mot gassoppgraderingsanlegg.
- Tank for husdyrgjødsel: er tett og fyllast frå lasterampe som har luktsluse.
- Utkøyring av luktfri biorest frå lagertank med tankbil, via tett kopling.
- Ettermodningstankar er planlagt med gassuttak på toppen og er tette.
- Lager for fast biorest har varme i golvet for tørking. Avsug går til biofilter.
- Gassoppgraderingsanlegg er planlagt med innebygd vass- scrubber og avsug til biobrenselsanlegget som ligg like ved. Evnt diffuse luktgassar vert brent / destruert. Alternativt biofilter

3. Produksjonsprosessen

5. Utslepp til luft – 3

- Bilar som kjem inn, og som forlet anlegget:

Krav blir styrt via konkurranse om køyringa ut og inn. Lukt og tilsmussa bilar blir ikkje tolerert

Utslepp frå biobrenselanlegget.

- Råvare er tørka hageavfall, eventuelt noko reint trevirke.
- Yteevne er 40 % av Ørsta Eldhus sin produksjon.

Utslepp frå biobrenselanlegget.

- Råvare er tørka hageavfall, eventuelt noko reint trevirke.
- Yteevne er 40 % av Ørsta Eldhus sin produksjon.

6. Restprodukt og avfall

Det er lagt opp til resirkulering av flytande biorest til spedevatn for å redusere bruk av rent vann og avgrense utslepp til kommunalt nett.

Krev rensing for nitrogen, som vert tilsett den faste biosten

Avfall til forbrenning. (blir skilt ut fra matavfall og slam) - 3905 tonn

8. Forebyggande tiltak og beredskap

§§

- Vi må følgje krav i forskrifter og Løyve og ha gode rutiner.
- Rutiner etter ISO 14001. Miljøleiing med registrering av avvik.
- Rutiner for kontroll av reinsegrad og utskifting av kolfilter, biofilter.
- Støvmålingar frå utslepp fyringseining
- Kontroll og dokumentasjon av påsleppsmengde til kommunalt avlaup
- Adgangskontroll, Mottakskontroll, dokumentert opplæring, vedlikehaldsrutiner, beredskapsøvingar.
- Dokumentasjon av生物 rest til Bøndene.

Andre aktuelle opplysningar: Biogassprosessen.

